

TEXT: TOM ŘEPÍK

ZA VELKOU LOUŽÍ

Lidský život je zázrak. Měl by být jedno velké dobrodružství, měl by se skutečně žít, dokud je mu přáno. Je obrovskou příležitostí učit se, objevovat a nevycházet z údivu – den za dnem. Ruku na srdce: kolik z nás si ve svém rutinním, každodenním shonu tyto pravdy uvědomuje? A kolik z nás se jimi řídí? V každém případě, pokud ve vás začne tlouct srdce lyžařských dobrodruhů, pálit touha objevovat nepoznané a být za to královsky odměňováni – Severní Amerika vás v tomto ohledu nemůže zklamat.

Americké cestování nikdy nebylo dostupnější, než je právě nyní. Kurz dolaru vůči koruně již sedmým rokem nepřetržitě klesá, a jestliže na začátku milénia stál americký dolar 40 našich korun, letos pouhou polovinu. Připočítejte k tomu vyhlídky na brzké zavedení bezvízového cestování do Států (Kanada nám vízovou povinnost čerstvě zrušila nedávno), a další z dobrých důvodů, proč přemýšlet o lyžování za velkou louží, může být na světě.

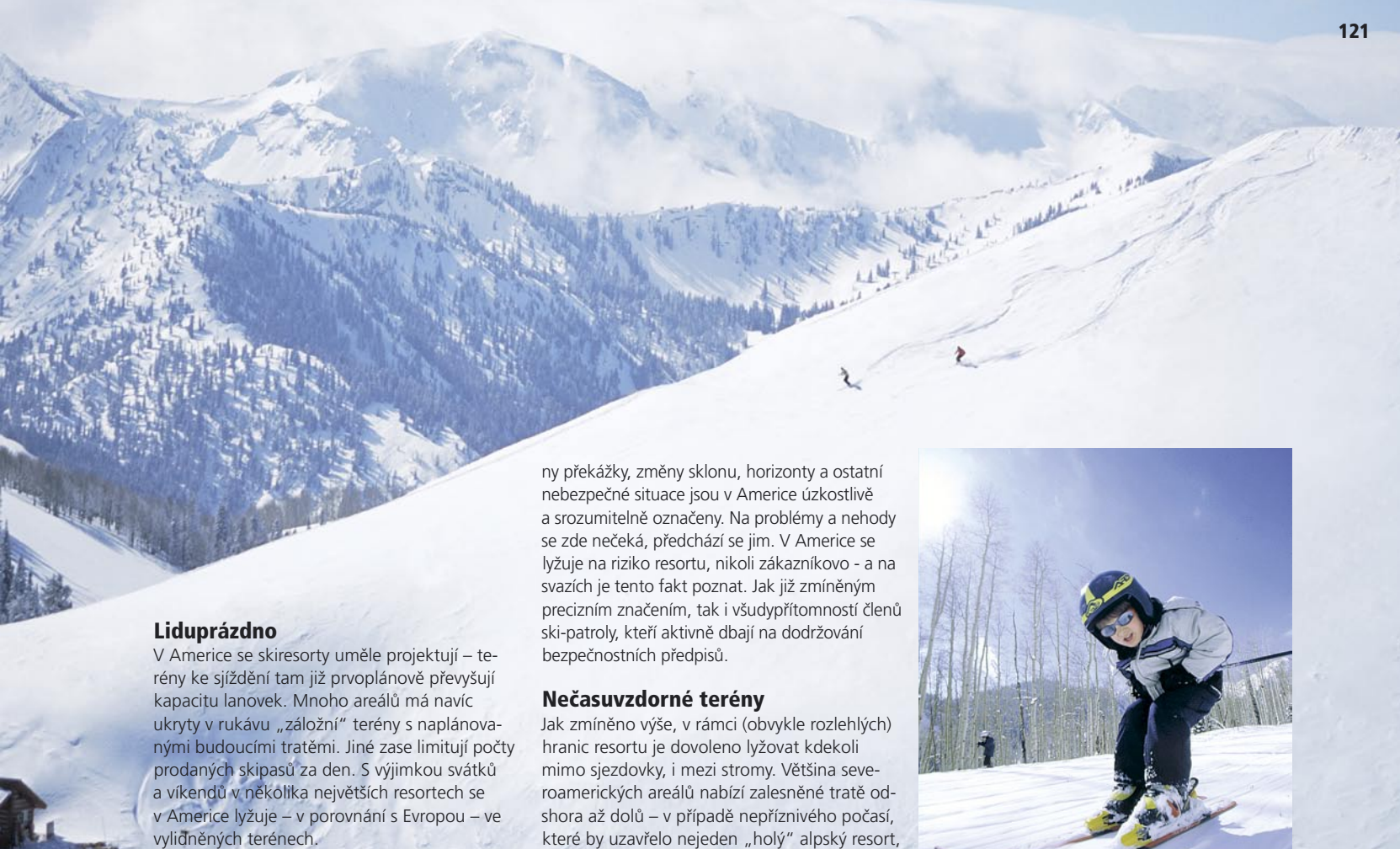
Onu zmínku finanční dostupnosti mi raději hned dovozte posadit do správné perspektivy: pro typického našince nebude cestování do Ameriky nikdy (anebo alespoň zatraceně dlouho ne) cokoli blížící se levné záležitosti. Letenky samotné udělají z každého takového výletu nákladnou položku, jakkoli v poměru k procestované kilometrů zaplatíte překvapivě málo. Tamní skipasy bývají typicky dvojnásob dražší, než jsme zvyklí z Alp, a další extra položkou je pronájem auta, bez něhož se za oceánem v podstatě neobejdete. Benzín do něj a jídlo pro vás bývá v Americe levnější než v Evropě, bydlení a ostatní služby cenově srovnatelné s alpskými.

Nechejme však ceny cenami – doslova každý, koho znám a kdo jednou lyžařskou Ameriku zkusil, se nemůže dočkat šance vrátit se a objevit pro sebe nějakou další, novou oblast. Důvodů k tomu může mít každý mraky, mezi ty nejsilnější bezpochyby patří následující...

Famózní sníh

Ve většině resortů amerických i kanadských Skalistých hor, ale i v kalifornské Sierra Nevadě nasněží díky příhodné poloze Pacifiku spousty přírodního materiálu, mnohde i přes 10 metrů za sezónu, obvykle ve formě lehoučkého, suchého prašanu, jaký v Evropě neznáme. Nadto je každé středisko, které to potřebuje, optimálně vybaveno umělým zasněžováním, jež bylo v Americe objeveno (1963, Killington, Vermont). Obecně bývají v Americe sněhové podmínky výrazně spolehlivější než v Alpách.

Liduprázdno

V Americe se skiresorty uměle projektují – terény ke sjíždění tam již prvoplánově převyšují kapacitu lanovek. Mnoho areálů má navíc ukryty v rukávu „záložní“ terény s naplánovanými budoucími tratěmi. Jiné zase limitují počty prodaných skipasů za den. S výjimkou svátků a víkendů v několika největších resortech se v Americe lyžuje – v porovnání s Evropou – ve vylištěných terénech.

Ani fronty

Jsou zde jevem ojedinělým – vlastně jen víkendovým a svátečním v pár nejpůvodnějších střediscích jako Whistler, Tremblant, Vail nebo Park City – a jakmile se vyskytnou, jsou likvidovány příjemnými vlekaři již v samém zárodku. Většina lyžařů se již ze zvyku staví do fronty v zástupech přesně podle počtu křesel na lanovce. Nadto vždy vzniká ještě jedna fronta z jednotlivců (singles), jimiž vlekaři zaplňují každou neobsazenou sedačku v řadě. Lanovky jsou rychlé, pozemních vleků je tu naprosté minimum. Vše postupuje hladce, svižně, a neobyčejně pohodově – žádná strkání, šlapání po lyžích, žádná nevráživost. Nic z dusné agresivní atmosféry front z Alp, o našich horách nemluvě.

Strojový manšestr i boule

Každé ráno na lyžaře čeká precizně vypreparovaný manšestrový koberec jakoby bez jediné vady. V kombinaci se zdejšími lehoučkým prašanem jde o delikatesu na pohled i polyžování. V mapách tu označují, které sjezdovky jsou zehleny, a které jsou strojově upravovány do boulí (moguls) – nezděka bývá na široké sjezdovce jedna strana hladká, druhá vyvedená v boulicích.

Off-piste pod dohledem

V Severní Americe se běžně – tedy legálně – lyžuje i kdekoli v rámci hranic resortu mimo sjezdovky. Co víc, i tento terén je pod pravidelnou kontrolou ski-patroly, období naší Horské služby. Všech-

ny překážky, změny sklonu, horizonty a ostatní nebezpečné situace jsou v Americe úzkostlivě a srozumitelně označeny. Na problémy a nehody se zde nečeká, předchází se jim. V Americe se lyžuje na riziko resortu, nikoli zákaznicko - a na svazích je tento fakt poznat. Jak již zmíněným precizním značením, tak i všudypřítomností členů ski-patroly, kteří aktivně dbají na dodržování bezpečnostních předpisů.

Nečasovzdorné terény

Jak zmíněno výše, v rámci (obvykle rozlehlých) hranic resortu je dovoleno lyžovat kdekoli mimo sjezdovky, i mezi stromy. Většina severoamerických areálů nabízí zalesněné tratě odshora až dolů – v případě nepříznivého počasí, které by uzavřelo nejeden „holý“ alpský resort, se zde bude lyžovat bez odstávky.

Heliski

Téma samo pro sebe. Do Severní Ameriky, zejména Kanady, svět cestuje právě za heliskiingem. Je složité popsat pocit, který zažíváte, když letíte liduprázdnou divočinou ve „vlastním“ vrtulníku, připadáte si jako Kolumbus přijíždějící do neznámé země se stovkami čtverečních kilometrů nedotčeného terénu pod sebou a spolurozhodujete o tom, ze kterých svahů se spustíte. V tomto sportu neexistuje silnější zážitek, tečka.

Služby nade vše

Nemají v lyžařském světě konkurenci – úrovní, přátelskostí, snahou rychle, efektivně a jednoduše vše vyřešit, a to celé od počátku do konce s úsměvem. Běžně tu nabízí zdarma lyžařské průvodce areálem, na parkovištích vám ochotná služba poradí, pomůže, ukáže a sdělí, co potřebujete. Barevné mapy tratí a papírové kapesníky jsou k máni zdarma na každé lanovce a je jich tam vždy dost. Vlekaři se smějí, mají dobrou náladu a nedají vám šanci, abyste je pozdravili jako první.

Ubytování

Ač cenově srovnatelné s alpským, americké pokoje jsou výrazně prostornější, a jejich vybavení komfortnější. Velmi příjemným standardem je zde jacuzzi (venkovní horká vířivka) – dost dobré místo, kde zakončit svůj prolyžovaný den.

NEBEZPEČNÉ SEDAČKY?

Nenechte se vyvést z míry, pokud na lanovce po prvním nasednutí do sedačky zjistíte, že na ní něco chybí. Aha – bezpečnostní závora! Američané je zřejmě nemají rádi a vskutku na většině sedačkových lanovek chybí. Dokonce tam, kde jimi jsou lanovky vybaveny, je Američané příliš nepoužívají. Nedivte se proto, že pokud si závoru stáhnete, vaši (američtí) spolucestující ji budou tlačit nahoru už v okamžiku, jakmile se výstupní stanice objeví v dálce před vámi v dohledu. Zřejmě představa, že by mohli uvíznout v křesle a nevystoupit, je děsí víc, než riziko pádu při jízdě nahoru.

ZELENÁ-MODRÁ-ČERNÁ

Americké značení tratí se poněkud liší od evropského. Kombinují zde barvy s obrázky a nepoužívají červenou. Začátečnický terén označují zelenými kruhy (ekvivalent francouzské zelené a modré v ostatní Evropě), náročnější svahy pak modrým čtvercem (evropská modrá) či dvěma (evropská červená). Černým kosočtvercem – či jak jej zde nazývají „diamantem“ – jsou označeny svahy, jež by v Evropě byly zřejmě stále kresleny jako prudší červené. Dva černé diamanty má již seriózní prudký svah (v Alpách černý). Nejméně náročné svahy jsou označovány jako triple diamond – třemi černými kosočtverci. Vzdálenosti se v Americe udávají v milích (miles, 1,6 km), výškové rozdíly ve stopách (feet, 30 cm) a sněhová nadílka v palcích (inches, 2,5 cm). V Kanadě používají nám znanou metrickou soustavu a často uvádějí údaje oba.

Kam a za kolik

Pocestujete-li do Ameriky lyžovat poprvé, zajistíte budete chtít zažít něco z té opravdové první ligy. Naneštěstí, anebo naštěstí – možností se vám nabízí tolik, že vybrat si vůbec nebude snadné. Budu-li uvažovat, že plánujete prolyžovat zhruba jeden týden, mám pro vás jediný návrh: nestrávit jej v jediném resortu, avšak ani si ze svého týdne neudělat okružní safari s devíti zastávkami a většinou času stráveným na cestě mezi nimi. Za optimum považují vybrat si vhodnou dvojici blízké sebe situovaných areálů, které nabízí společný skipas a které vám umožní okusit trochu z mnohého a v kterých nemáte šanci se během onoho týdne nudit. Zde jsou tři osobní tipy, které si podle mého názoru garantovaně užijete:

Kalifornie: Heavenly a Squaw Valley (vzdáleny od sebe 60 km, 1 hod). Letiště Los Angeles, San Francisco, Reno. Tři noci v Heavenly, tři ve Squaw Valley a pětidenní skipas od 900 \$ na osobu. Zbytek týdne exkurze na zpáteční cestě do L.A. nebo Frisca – doporučuji rezervace Yosemite, Sequoia, Joshua Tree. 9 000 akrů terénu, nadmořská výška 3 000 m.

Britská Kolumbie: Kicking Horse a Fernie (vzdáleny 300 km, 4 hod). Letiště Calgary. Sedm nocí, šestidenní skipas a pronájem auta od 1 200 \$ na osobu. 5 500 akrů terénu, nadmořská výška 2 500 m.

Utah: Solitude a The Canyons (vzdáleny 60 km, 1 hod). Letiště: Salt Lake City. 4 noci v Solitude plus 3 noci v The Canyons, šestidenní skipas a pronájem SUV čtyřkolky od 1 400 \$ na osobu. 6 000 akrů terénu, nadmořská výška 3 200 m.

Přirozeně, lyžařská Amerika nemůže být vymalována pouze v růžových barvách – i tato mince má svou druhou stranu. Budeme-li porovnávat s evropskými Alpami, severoamerické lyžařské resorty jsou oproti nim vesměs menší – jak co do lyžovatelné plochy, tak i výškových rozdílů. Často jich však třeba hned několik sousedí

velmi blízko sebe, mnohdy doslova pouhých pár mil. Ty nejspíš urazíte v pronajatém autě, což lze též považovat v našem výčtu za záporný bod, chcete-li. Avšak zehrat na fakt, že Amerika je automobilovou zemí, je jako přijet do Švýcarska a divit se, že se tam jí hodně sýra. Pronajmutí si auta je v Americe běžným úkonem, jež zařídíte všude – nejsnazším řešením je objednat si auto dopředu přes internet a poté jej vyzvednout hned na letišti. Není radno sahat po nejlevnějších minimodelech – začne-li chumelit, do těch nejvyšších průsmýků klíčových cest v Sierra Nevadě ani Rockies vás bez čtyřkolky policie často vůbec nepustí. Robustní Ford Explorer pronajatý za 400–500 dolarů týdně vás doveze kamkoli a garantovaně pojme i vaši sebevíc objemnou bagáž. Americké silnice jsou pohodlně široké – oproti úzkým, klikatým a strmým trasám v Alpách rovná se ukrajovat americké vzdálenosti takřka idyle.

Zdá se tudíž, že už jen zbývá rozhodnout se kam a vyrazit. Bude vám to však nakonec stát za to? Proč vůbec někam cestovat, navíc přes půl světa? Bůh ví, že doby, kdy cestování bylo příjemnou záležitostí, jsou už dávno pryč – pokud tedy kdy opravdu bylo. V dnešní době plné nebezpečí všeho druhu, mnohdy až nesmyslných cestovních restrikcí, nedůstojné podezíravých kontrol, věčného čekání všude a na všechno, nervózních front, přemrštěných cen a nepohody, není snad jednodušší zůstat doma?

Jistě, že ano. Ale mimochodem, to bylo vždycky. Vždyť i před „9/11“ bylo cestovat kamkoli pěknou fuškou. Ale v řadě z nás je nutkání vyrazit, objevovat, poznávat a snažit se pochopit zakořeněno někde hluboko uvnitř, možná jej máme zakódováno ve své DNA. A nic s tím nenaděláme. Tedy ne, že bychom chtěli. A tak jedno možné vysvětlení se pro některé z nás nachází hned v úvodních větách tohoto článku. Zvednout se a vycestovat je vždycky nepohodlné. Ale zůstat doma – ještě horší.

Prahnete-li zkusit ty nejslavnější a nejnavštěvovanější severoamerické destinace (se všemi riziky spojenými s jejich komerčním úspěchem), zde máte jejich aktuální top 12 – žebříček čtenářů amerických časopisů Ski a Ski Canada, sestavený z asi 500 nominovaných areálů:

- #1 Vail, Colorado
- #2 Deer Valley, Utah
- #3 Whistler, Britská Kolumbie
- #4 Snowmass, Colorado
- #5 Steamboat, Colorado
- #6 Beaver Creek, Colorado
- #7 Breckenridge, Colorado
- #8 Aspen, Colorado
- #9 Sun Valley, Idaho
- #10 Park City, Utah
- #11 Mammoth, California
- #12 Tremblant, Quebec

NA KANADSKÉ HELISKI NENÍ NIKDY BRZY

Tak jako cokoli ostatní, co zažijete poprvé v životě, je sjetí prvního svahu v neporušeném prašanu ve vylidněné divočině něco, na co nadosmrtně nezapomenete. Navíc získáte téma, jímž můžete ohromovat své přátele na roky a roky dopředu. Proč jezdit do toho samého resortu rok co rok anebo sjíždět ty samé sjezdovky den co den, když někde právě teď čekají stovky čtverečních kilometrů neporušených svahů na někoho, kdo v nich vykreslí své koleje?

Tím „někde“ je jistojistě i Britská Kolumbie (BC), nejhornatější provincie na západě Kanady. BC je jedním z těch míst na Zemi, proč byste si přáli mít devět životů – to abyste alespoň jeden celý mohli prožít právě zde: pouze hory, lesy, divoké řeky v hlubokých údolích, úchvatný Pacifik a vy...

V BC operuje několik desítek heliski provozovatelů, kteří mají její východní hornaté území hraničící s Albertou rozděleno do exkluzivních rajónů. Své klienty vozí z mezinárodního letiště v Calgary na odlehlé chatové základny vysoko do hor, odkud každé ráno, dovolf-li to počasí, vzlétá vrtulník na jednotlivé třítisícové vrcholky kanadských Skalitých hor. Snad vás příliš nerozhodí, že skupinka ve vašem vrtulníku mohou být jedině živé lidské duše v 60kilometrovém okolí.

Většina chat má kapacitu do 40 nocležníků, létá se obvykle ve skupině 10 lidí, a běžný heliskiingový turnus trvá týden. Cena čítající garantované minimum prolyžované vertikální kilometráže (obvykle cca 30 vertikálních km), stylového ubytování, plné penze a pronájmu výbavy se točí okolo pěti tisíc kanadských dolarů. O kanadský heliskiing je takový zájem, že operátoři mívají běžně své turnusy vyprodané na celou sezónu dopředu, někdy i na dvě, a přijímají objednávky na dlouhou dobu předem.

